

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETESI ÁR HELYBEN ES VIDEKEN:
Egy hóra 25— korona. Negyedévre 75— korona.
Félévre 150— korona. Egész évre 300— korona.
MEGJELENIK HETFO KIVETELVEL MINDEN NAP

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
THAN GYULA

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL:
Debrecen, Kossuth-utca 3. szám alatt, I. emelet
(a Debreceni Első Takarékpénztár épületében.)
Egy szám ára 1 korona.

Magyarország

szakit a mult avult intézményeivel s a sikeres, okos haladás mesgyéjére lépve, egy újabb ezredévek veti meg alapját.

Korszakalkotó reformtervek fekszenek a nemzet képviselete előtt. Magyarország ugyszólván hosszú századok óta először jut ismét szabad szóhoz, önálló, független államiságának új kiépítésében.

Nemzeti király, nemzeti hadsereg, földbirtokreform, iskola-reform azok a nagy eszmék, melyek maholnap megvalósulásra várnak s fordulópontot képeznek a nemzet életében. Főként az iskolareform.

Elvész a tudomány nélkül való nép, ezt halljuk, tudjuk és tapasztaljuk. De a tudományokra való nevelés vajmi lassan történik. Eötvös nagy iskolatörvénye nagyrésztében ma sincs végrehajtva, sem módosítva, pedig 25 év bőséges tapasztalata után ezt meg kellett volna tenni, iskolai nevelésünket fokozni, fejleszteni, az oktatást a gyakorlati élettel összhangba kellett volna hozni.

Magyarország egyedüli reménye ma keresztény ifjúsága. Eire kell áldozni, ezt kell nevelni, erősíteni testileg, szellemileg és számbelileg, ennek érdekében kell reformokat és ádozatokat is hozni.

Az iskola költséges a szülőkre és községre egyaránt. De a keresztény gyermekek oktatására fordított költség hasznos befektetés, a pénz, a ház, a birtok elveszhet, de a tudomány megmarad.

Lehetetlen ma szerencsétlen sorsunk szomorú óráiban s a tanév kezdetén fel nem hívni szülők, tanulók, nevelők és hatóságok figyelmét az iskolák rendkívüli nagy fontosságára.

Tisza merénylője rendőr-kézen.

Bécs, szept. 14. A rendőrség elfogott két embert, akik engedély nélkül tartózkodtak Bécsben. Az egyik Létai Leitner, aki 1918. őszén vo vermerénylőket követett el gróf Tisza István ellen.

Döntőcsapást készítenek elő a szovjeturalomra

Konstantinápoly, szept. 14. A Fekete-tengeri tartományok legnagyobb része Sotsitól délre Novorossiskig jelenleg az anti-bolsevisták birtokában van. Azt jelentik, hogy a bolsevikok és a parasztok harcban állanak egymással Kizliár, Minercsi és Vodi vidékén.

Krimsben, Wrangel generális kiűrtette Melitopolt és ellentámadást indított a vörös csapatok ellen, amelyek Kakhorkából jöttek. (Times.)

Varsó, szept. 14. A Hromadski, Holos rutén lapok jelentik, hogy Wrangel tábornok javaslatot tett az ukrán nemzeti kormánynak a bolsevikiek elleni közös akcióra vonatkozó tárgyalások felújítása végett. Wrangel és Petljura közli megállapodás lehetővé tenné a lengyel, ukrán és a Wrangel-front egyesítését.

Berlin, szept. 14. Makarov tábornok, Wrangel megbízásából Varsóba érkezett, hogy a szovjet uralomra mérendő döntő csapás tekintetében tárgyalást kezdjen. Wrangel terve szerint az ő csapata Odessza felől, Lengyelország csapatai

Minszk irányában, Petljura csapatai Ukrania déli részéből és az orosz szabad csapatok Machuo vezetésével északfelől támadnák meg egyidejűleg a vörös hadsereget.

Varsó, szept. 14. A lengyelek által elfogott oroszok érdekesen nyilatkoznak a szovjet uralomról.

— Amíg a forradalom célja az volt, hogy földhöz juttatott bennünket — addig jó volt. Mi nekünk nem kell a háboru, meg szovjet, mi egy boldog Oroszország földjét akarjuk művelni. *Ehelyett bennünket arra erőszakoltak, hogy bajonettel próbáljuk rákényszeríteni más államokra azt, ami Oroszországot romba döntötte. Hagyjanak bennünket hazamenni, mi készek vagyunk a bolsevikok ellen harcolni, akik nem oroszok, hanem zsidók.* (Times.)

Az ukrán felkelés tovább terjed. Kiev és Charkov városokat a felkelők elfoglalták a bolsevikoktól.

Péterváron újabb bolsevik ellenes zavargás tört ki és a népbiztosok elbujták, azonban hatot közülök felkötötték.

Magyarország Európa bástyája a bolsevizmussal szemben

Madrid, szept. 14. A madridi Progres c. lap tudósítója a következőket írja: Az eniente, elsősorban Franciaország nagy tevékenységet fejt ki Prágában, hogy az általa alakult új államot erélyes intervencióra bírja a bolsevizmus veszedelmével szemben. Csehország azonban, amely Teschen elvesztése, valamint a szepességi és árvamegyei problémák miatt ellenséges viszonyban áll Lengyelországgal, sohasem lesz kapható lengyelek iránti barátságra és oroszellenes politikára.

Tudja már, hogy mindkét Oroszország: a cári és a bolsevik tulajdonképpen egyet

jelent most már, vagyis nacionalista, imperalista és panszláv. Figyelembe kell venni azt is, hogy a kommunizmus erősen tért hódított a cseh köztársaságban. A mesterségesen létrehozott új államok nem bírnának ellenállni, ha lengyelország kidől, *csakis Magyarországra lehet támaszkodni — de nem a megcsönkített, hanem az ezeréves Magyarországra, mely a 20 milliónyi lakosával, belörhetetlen erős falával, a Kárpátokkal ellen tud állani.*

A közközház pénze. A népjóléti miniszter értesítette a várost, hogy a közközház részére 800.000 korona állományt utalt ki.

A debreceni Makkabea társaskör feloszlata.

A miniszter jóváhagyta.

A debreceni államrendőrség az 1919-ben alakult Makkabea zsidó társaskör s Sportegylet működését 1920. április 6-án kelt határozatával beszüntette, mert ez az egyesület anélkül kezdte meg működését, hogy alapszabályai jóváhagyást nyertek volna.

A belügyminisztertől ma érkezelt le a polgármesterhez az értesítés, hogy a rendőrség határozatát jóváhagyólag tudomásul vette s utasította a rendőrséget, hogy a Makkabea összes iratait és a készpénzét a polgármesternek adja át, akinek az összeg hovatfordítása tekintetében javaslatot kell tennie.

A városi tanács javaslatai.

A mai közgyűlés.

A városi tanács kedden tartott rendkívüli ülésén, Hubert Ottó kormánybiztos-ülésein elnöklete alatt, kiszította elő a szerda délután 9 órára összehívott közgyűlés ügyét.

Dr. Vass József közéleti és népi miniszter feltrátaival kapcsolatban javasolja a tanács a közgyűlésnek, intézzen üdvözlő feliratot a miniszterhez.

A városi belügyfelügyelőt fudvalevően nem bagya helyben a miniszter, a tanács megis azt jav. solja a közgyűlésnek, hogy tarssa felm továbbra is a belügyszedésre vonatkozó szabályrendeletét.

Javasolja a tanács a közgyűlésnek, hogy 1000 korona értékű részvenyt jegyezzen az Alföldi GAFA bér-, szórme- és gyapju-feldolgozó és értékesítő r.t. részvényeitől, a hortobágyi állatorvosi lakás rendezőhatárolára 35.000 kor. póthitel megszállását, a sikot emakár gyámo lio egyesület igazgatótanácsába új. Balogh István, Sery Gusztáv és dr. Komlóssy Imre megvá. szását, felirat intézését a nemzeti gyűléshez és a miniszterelnökhöz, hogy követeljék vissza Béceből Booskai István fejedelem drágaköves aranykoronáját, amelyet a török szultántól kapott, a patronage egyesület eddigi évi 400 korona városi segélyének felmentését 1000 koronára, engedje át a DMKE internátum épülete mölötti területet legfeljebb 35 evre szükség. lakások céljára a miniszteriumnak, utasítsa el az Augustia-szénatorium alkalmazottainak községi adómentesség iránti kérelmét, a menekülteket védő szövetség részére a már adott 5000 koronán felül új bb 5000 kor. segélyt, a katonai testnevelést osztályának 10.000 kor. segélyt, lépjen be a magyar nemzeti szövetségbe a város 10.000 kor. alapító. tá. sági díjjal, szavazzon meg Perényi Istvánnak részére egyszermindenkora 1000 korona kegydíjat, utasítsa el dr. Fajér Ferenc ajánlatát, amelyben a városnak a Hadhaziraton levő 1 hold 50 négyzetöl. területért 10.000 korona vételárát ajánlott meg, utasítsa el a Járásbírák le. lebbesztését, amit tüzfokutalás iránti ké. relmük elutasítása miatt nyújtottak be, adja ki bérbe az onódi-csuzai területen gyakorolható vadászati jogot a közölségi viselő vadászati társaságnak.

A termelő lakosság figyelmébe.

Hazafias cél.

A Területvédő Liga a helyi lapok útján már felhívta a termelő közönséget, hogy minden kat. hold bevetett terület után hazafias szent oélra 5 kgr. terményt adjanak át maximális éron.

Időközben a buza, rozs és kétészeres zár alá vétetett, s így a közönség egy része azt hissi, hogy a Területvédő Liga ezen kérése tárgyaltanná vált. Ezen ezért a Liga vezetőségének megkeresése folytán értesítjük a termelő lakosságot, hogy ezen gabonagyűjtési akció ma is fenn áll, sőt jelentőségében emelkedett, miért is kérjük Debrecen város hazafias közönségét, hogy a szent célra most már kivétel nélkül mindenki ajánlja fel a megfelelő mennyiséget, hogy a Liga által kitűzött szent célok megvalósíthatók legyenek.

A felajánlott gabonakészleteket naponta d. e. 9-től 1 óráig a Debreceni Első Takarékpénztárhoz kell beszállítani, ahol azokat átveszik és a gabona tértéti árát (buzáért m/m-ként 500 koronát, rozsert, kétszeresért és árpáért 400 koronát) azonnal kifizetik.

Közéletmezési ügyosztály.

Mennyi lesz a városi fa ára.

A városi fa árának felemelésére vonatkozó előterjesztéssel tegnapi számunkban foglalkoztunk. Az előterjesztésben a hasábia árát 1440 koronára javasolták felemelni. Ma a tanács arra az álláspontra helyezkedett, hogy a jog- és pénzügyi bizottsággal egyetértőleg a hasábia árát 1200 koronára javasolja, a többinek a felemelését úgy kívánja, mint az erdőhivatal előterjesztése proponálta.

A mai közgyűlésen alkalmasint nagyobb vita fog megindulni ebben a tárgyban s itt fog eldőlni, hogy mennyire emelik a városi tűzifa árát.

Városi házak eladása.

Kevésbé a tanács a megajánlott vételárakat.

A városi házak eladására megtartott árverés eredménye szerdán került a közgyűlés elé. A tanács nem találja elfogadhatónak a megajánlott összegeket. Csak két háznak az eladását javasolja. Így a Homok utca 30. sz. ház eladását, amelyért Lázár János 26,350 koronát ajánlott meg és a Vörösmarty utca 13. számú ház eladását, melyért Kulcsár Lajos 206,100 koronát ajánlott.

A József kir. herceg utca 30. sz. házért Sági István 119,100 koronát, a Vesselényi tér 9. és 10. számú házért Ungerleider Gábor 162,000 koronát ajánlott meg. A tanács azt javasolja a közgyűlésnek, hogy ennyit ne adja el a két utóbbi házat.

Ismét emelik a villamosáram és a gáz árát.

Javaslat a közgyűléshez.

A szerdai városi közgyűlés elé a tanács előterjesztést tesz a gáz és a villamosáram árának újabb felemelése iránt. Az előterjesztés a következő mérvű emelési javasolja a közgyűlésnek:

A gáz árát, amely jelenleg köbméterenként 4 korona, 7 koronára emelje fel a közgyűlés.

A villamosáram árát, a mely kilowattónként az üzemek, gyárak, nagyobb üzletek részére jelenleg 12 korona, emelje fel a közgyűlés 15 koronára, a magánházak eddigi

8 koronás áramdíját 10 koronára; a motorikus áram díját az eddigi 5 koronáról 10 koronára és oly magánlakások, a melyek fizetel vannak kapcsolatban, 13 korona áramdíjat fizetnek kilowattónként.

Az árammérő-óra díját egy koronával emelék.

A városi alkalmazottak a villamosáramért továbbra is a jelenlegi 3 koronát fizetik.

A felemelt árak hatálya szept. 1-től fog kezdődni.

A lengyel-orosz békekonferencia. A bolsevik delegátusok elnöke Joffe.

Varsó, szept. 14. Sapieha herceg, Lengyelország külügyminisztere radiotelegrammot kapott a szovjet-kormánytól, amely közli, hogy elfogadja Rigát a béketárgyalás helyéül. Így tehát a lelt fővárosban veszik fel közelezen újra a lengyel-orosz tárgyalásokat.

Itt fontos jelentőséget tulajdonítanak annak a körülménynek, hogy a radiotelegramm szerint az orosz szovjet új delegációt alakított Joffe Adolf elnöke alatt, aki egyike a szovjet legerősebb diplomátáinak és részt vett a breszt-litovszki tárgyalásokban. — A szovjetkormány elismeri ilyen formán, hogy a második béke-

tervezetükkel Minszkbe küldött delegátusainak a diktált béke lett volna a feladata. Joffe kiküldése jelentős változást hoz a politikai helyzetben.

Másrészt megjegyzi, hogy a radiotelegrammot Csicserin és Kakowszky írták alá és hogy e táviratban többször esik szó az ukrán szovjet kérdéséről is. Ebből azt látják, hogy Moszkvának a törekvése az, hogy az ukrán szovjet kormányt mint fait accompli állítsa be, az ukrán nemzeti kormánnyal szemben. A lengyel békelegelő Varsóban várja be két tagjának a megérkezését, akik Minszkben maradnak.

Ki vezette az osztrák vörösöket Debrecenbe?

Bodnár vádbiztos újabb bűnügye.

A debreceni kir. törvényszék ötös tanácsa Nagy Kálmán dr. ítélőtáblai bíró elnöke alatt tárgyalta tegnap a több évi fogságra elítélt Bodnár Imre cipészesség, volt forradalmi vádbiztos újabb bűnügyét. Az ügy a nagypénteki zavargás körüli forgott. Azzal vádolta a kir. ügyész Bodnár, hogy ő vezette be a városba az osztrák vörösöket, hogy a hazafias rendőr legénység forrongását elnyomja s neki köszönhető az, hogy a vérengzés alkalmával több ember meghalt.

Bodnár Imre kihallgatása során előadta, hogy bűnösnek nem érzi magát. Az emlékezetes napon nem is tartózkodott a városban, hanem künn volt a szállóban s csak délután 4 óra tájban jött be Debrecenbe. Ekkor már az osztrák vörösök a kistemplomnál jártak s látta, hogy Fülöp Miklós és Kozma A. Lajos vezették őket.

Ezután elmondta, hogy a városi házak tárgyalt Hajdu direktoriumi taggal, mikor a rendőrök letagyeveztek.

A tanu kihallgatások során Kövendi Gyula főhadnagy előadta, hogy jelen volt a rendőrségen, ami-

kor Ozmir politikai megbízott telefonált Bud p. stre és engedélyt kért arra, hogy az ellenforradalmárokat felakasztassa. Azt látta, hogy Bodnár ott volt Fülöp Miklóssal a vörösök között és azt kiáltozta, hogy vádbiztosi jogánál fogva mindenkint letartóztat, aki ellenszegül.

Roncsik Tibor rendőrfogalmazó hallotta, mikor a vádlott dicselkedett, hogy a rendőrök ellenforradalmát ő verte le.

Németh Aladár kijelentette, hogy a vádlottat nem ismeri s nem látta a Bikánál, a mikor fosztogattak.

Több tanu lényegtelen vallomása után az ötös tanács meghozta ítéletét és Bodnár Imrét felmentette a véd alól, mert nem látta megbizonyítottan, hogy lázadást kezdeményezett volna, az sincs bizonyítva, hogy ellenforradalmat vert volna le Bodnár az osztrákokkal, hanem a feborult közönséget állította viszsza.

Vádlott az ítélet kihirdetése után a teremben jelenlévő feleségét megcsókolta, mire visszavitték a fogházba meri, más bűnei miatt többi most büntetését.

Nagylétán elfogott debreceni tolvajok

Ol h területre akartak csempészni lopott sertést

A Debreceni Ujség egyik legutóbbi számában hírt adunk arról, hogy vakmerő tolvajok a vágóhid melletti Lindenfeldőle tanyáról hat hizott sertést vittek el. A csendőrség széleskörű vizsgálatot indított a tolvajok után Szabó Lajos t. helyettes és Kovács József főörzemester megtudták, hogy a sertéstolvajok a Bánk felő vitték a hizókat. Ott megözték a jószágot és Nagylétára mentek s szekéren akarták átszállítani a lopott holmit a demarkációs vonalon.

A csendőrök kikutatták a szerkesztést is Papp Demeter személyében, aki hatalmas szál ember s még az oláhoktól sem félt, mert egy alkalommal a lovon levő oláh oszondt egy kézzel lerángatta a földre. Ezóta híres alak a községben Papp Demeter.

Elmondta ezután, hogy a tolvajok alkalmasint még a Luda csárdában vannak. A csendőrök tényleg rá is találtak a sertéstolvajokra, akik nem mások, mint Kozma Sándor és Kozma György debreceni rovott multu alakok. A csendőrök letartóztatták és Debrecenbe szállították őket. Az elfogott sertések, amelyek értéke 70 ezer korona szintén megkerültek.

Rihirdették az ítéletet a hadházi pörben.

A debreceni törvényszék tegnap a késő éjjeli órákban hozta meg ítéletét a hadházi kommunizmus bűnpörben. Az ítéletet fél 11 órakor hirdette ki a vádlottak előtt Nagy Kálmán dr. elnök.

A bíróság bűnösnek találta Bánhegyesi Kálmánt és Bánhegyesi Gézát a vádheh cselekményekben s ezért másfél évi börtönrre ítélte Balogh Imrét, Veres Józsefet és Czibere Antalt egy évi börtönrre, Szöllös Sándort, Gargya Györgyöt, Magyar Imrét, Jenei Imrét és Szalmári Andrást 6 havi börtönrre, Bacsi Gábot, Szabó Gyulát, Somogyi Sándort, Dancsi Sándort és Pál Sándort 5 és fél havi fogházra, Ari Józsefet, Kerek Kálmánt, Sörös Mészáros Józsefet, Vajda Gábot, Főris Lajos és Kecskés Lajost 4 havi fogházra, Kálmanczi Miklóst, Szöllös Gábot, Gál Józsefet, Övedi Gábot, Kiss Imrét, Bakó Sándort, Sándor Gábot és K. Szabó Imrét 2—2 havi fogházra ítélte a törvényszék.

Az elítéltek egyrésze az előzetes vizsgálati fogsággal büntetését kitöltötte s így szabadlábra helyezték.

A többi vádlottat, tekintettel arra, hogy a tanuvallomásokból a bíróság bűnösségüket megállapítani nem tudta, felmentette.

Az elítéltek egy része pénzbüntetést is kapott. Az ítélet jogerős emelkedett.

Legrosszabbnyakkendőt újalakítják, Kolosné nyakkendő termében, Rákóczi-utca 23.

Ujdonságok.

A skót misszió kedden délután városunkba érkezett, hogy a magyarság érdekében Angliában mozgalmat indítson. Szerdán délelőtt 9 órakor a református nagytemplomban Istenisztelet lesz, imádságot mond Könyves Tóth Kálmán lelkész, a skóth misszió egyik tagja pedig predikációt fog tartani, melyre a presbyterek és a nagyközönséget meghívja a presbiterium elnöksége.

A keresztény nemzeti liga f. hó 21-én este fél 8 órakor a Vigszinházban tartandó hangversenyével kezd meg tervezett magyar estéinek sorozatát, amelyekkel a magyar művészet régi remekeinek való visszatérés útján a nemzeti és keresztény tradíciók megőrzését, a nemzeti és keresztény célokat kívánja szolgálni a dekadens irányzattal szemben. Az estély műsora: 1. Előjáró beszéd, tartja Zivuska Jenő dr. egyetemi tanár. 2. Egy bujdosó szegény legény (a XVII. század végétől), Most jött Erdélyből (1685—1695) Magyarország romlásáról (1670), Egy katona eneke, hegedűn előadja Fáter Iván dr., zongorán Liséri Jóna Kálmán dr. 3. Bíró Balassi Bálint: Vitézi énekek a magyar nemzet romlott állapotáról, Lyrál költeményekből strófák, előadja Winklerné Rettegny Margit, gitáron Kiséri Kaszanyiczky Olga. 4. Előadás, tartja Tankó Béla dr., eg. etemi tanár. 5. Rákóczi dal (1708), Balogh Ádám notája (1709), erekli Kardos Lóna, zongorán Kiséri Hammers Ált János. 6. Liszt: Magyar rapszódia, előadja Heimlich Lóna. A jegyek előrészlete csütörtökön kezdődik s erről a liga propagandá kiottsága külön értesítést fog adni.

Közönségnyilvánítás abból az alkalomból, hogy a katona műkedvelők előadást rendeztek a hó 13-án az Arany Bika moziban a menekültek javára, kedves közeledését jelesít a menekültügyi hivatal vezetősége midőn egyrészt az előadókak készségét közreműködésükért az Appolló mozgó színház R. T. nek a mozgó színház helyiségvilágítás és kiszolgálásért valamint Turai Farkas urnak a plakátok ingyenes felragasztásáért hálás köszönetet mond.

A keresztény nemzeti liga helybéli osztályának propaganda bizottsága folyó hó 15-én délután 5 órakor a vármegyeház kistermében ülést tart. Az elnökség a bizottság tagjait felfűtlen pontos megjelenésre és arra kéri, hogy a beszédelt régi izeket, valamint az újonnan kiosztott s már megelt izeket hozzák magukkal.

Tűz. Tegnap hajnalban a Varga kertben a Közép utca 17 szám alatti házban tűz ütött ki. Egy nyári konynában keletkezett a veszedelem s a taházás épület csakhamar lángokba borult. Mire a tűzoltók kivonultak a kis épület elhamvadt.

Köröznek egy hűtlen asszonyt: A rendőrség tegnap köröző levelet bocsájtott ki Gebei Józsefnek szűleített Lontokos Juliánna ellen, aki férjétől 10 éves Juliska nevű leányával együtt megszökött. A férj azt a panaszt tette a feleség ellen, hogy nagyobb összegű ruhát vitt el jogtalanul. Ugyancsak feljelentést tett Gebeinek ellen Guttman Isak debreceni lakos is, mert 10, gykorona értékű teherneműt ellozott tőle.

A kivitel-megrendszabályozása.

A közlelmezési miniszter nyilatkozata.

Budapest, szept. 14. Vass József közlelmezési miniszter következőleg nyilatkozott: — Két ok késztet arra, hogy a külföldre való szállítás ügyét végleg a kezembe vegyem. Az egyik ok a külföldi piac kinasználása az ország javára. A másik ok az, hogy az illegitim elemek beturakodását a szállításokba és a szállítás igazolványokkal való börtözést megszüntessem. Az igazol-

ványnak kurzusa van nemcsak itthon, de a külföldön is. Intézkedtem ehy irányban, hogy egyetlen szállítási igazolvány sem (r-vényes, amelyet nem sajátkezűleg irtam alá. Ezután kizárólag névre szóló és szállítási engedélyek és mindenkinek, aki ilyenre igényt tart, előbb igazolnia kell, hogy azzal, amit szállítani kíván, tényleg rendelkezik-e?

Előadás a skót-magyar székely rokonságról. Rose tanárnak a skót-magyar-székely rokonságról csütörtökön délután 4 órakor a vármegyeháza dísztermében tartandó előadása felé napról-napra nagyobb érdeklődéssel fordul városunk intelligens közönsége, a melynek vezető fórumai valóságos propagandát fejtenek ki az előadás külső tényének és s kerének érdekében. Az előadáson különben az összes felső és középiskolák tanszékletei is meg fognak jelenni. Jegyek még a mai napon át előre váltthatók a Somossy László és Kontsek Kornél cégénél, valamint a Melliuz és Csáthy könyvkereskedésekben és csütörtökön délután 5 órától kezdve a vármegyeházban felállított pénztárnál.

Katona műkedvelők előadása. Tegnapelőtt hétfőn este tartatták meg a menekültek javára az Arany Bika moziban gyér közönséget előt kabarettzerű előadásukat műkedvelő katonáink. Amit személyesen és együttesen nyújtottak, az többnyire eredeti forrásból fakadt és eredeti színezettel bírt. A két allegorikus dráma és a bohózatok közel álló vigjáték szerzője és főszereplője Sáska Lajos övezetű sokoldalúságról adott bizonyosságai. A műkedvelői mértéket erősen meghaladja. — Rajta kívül nagyban hozzájárultak az est s keréhez Takács Juliska és Zsibrita Emma urleányok, valamint a konferáló Debreceni József, a komikum val zajos tetszésben részesülő Bágy Gyula, továbbá Ari József, Bodnár Kálmán, Tóth Ferencz, Nemes Mihály és Gedeon László, akik sok layekezettel iparkodtak a közönséget mulattatni. — Sajnos hogy a menekültek az est jövedelméből a sok rendbéli kiadás levonása után vajmi csekély összegben részesültek, mind a mellett is hogy az Appolló mozgó színház R. T. a helyiséget a világlátást, a kiszolgálást teljesen a jótékony cél iránti felteitköli ingyen szolgáltatta.

Milyen lesz a nagy vagyonadó? Erről a fontos kérdéstről 16-án, csütörtökön d. u. 5 és fél órakor a Kereskedő Társulat dísztermében Németh Aladár előadást tart. Az előadást a Baross Szövetség rendezte. Érdeklődőket szivesen látunk.

Weissmann Jakab okl. mérnök, jogosított földmérő magánmérnök irodája Piac utca 64. szám alatt van.

Figyelen. Farcsovits nővérek tánciskolája október 1-én megkezd dik, beiratkozás folytatólag az iskolák 15-ike utáni kezdődése miatt. Ballette állandóan.

Halálozás. Mélyszéges fájdalomtól lesújtva, de Isten akaratán megnyugodva tudatjuk, hogy felejtethetlen jó férjem, édes apánk, apósunk, nagyapánk, testvérem, sógorom és kedves emlékü jó rokon néhai idős Kozák István költő, életének 65-ik, házasságának 38-ik évében 5 hónapig súlyos szenvedés után 1920. szeptember 13-án, este 9 órakor csendesen elhunyt. Istenben boldogult kedves halottunk földi részét 1920. szeptember 15-én, szerdán délután 3 órakor fogjuk a Köntöskert, Köntösgát-sor 9. számú lakásunkról fogjuk a ref. egyház szertartása szerinti ima után a Péterfia-utcai temetőbe végső nyugalomra helyezni. Végviseléség tételére rokonainkat, barátainkat, jó ismerősöket fájdalmas szívvvel meghívjuk, Áldás és béké drága porairal Bánatos neje öz. id. Kozák Istvánné született Tóth Mária, gyermekel Kozák István (orosz fogságban), Kozák Ferencz gyermekével, Kozák Lajos nejevel Nagy Erzsébettel és gyermekük Lajoska, Kozák Mária férjével Selyem Gáborral, Kozák Mihály, Testvére Kozák János és családja, polg. Tibi András családjával. Nászszönyeg öz. Selyem Mártonné gyermekeivel, öz. Svetz Illésné gyermekeivel. Számos közeli és távoli rokonok nevében is. A temetést Csuka „Kegelet” temetkezési vállalat, Kossuth-utca 8., rendezti.

Iskolai könyvek, az összes helybéli tanintézetek részére, papír és írószerek, valamint zeneművek a legcsöbbsben Csáthy magy. k. r. tudományegyetemi könyvkereskedésben kaphatók, Piac-utca 8. Telefon 296.

Vízvezeték szakszerűen készit és javit, Máthéi János szerelő mester, Darabos-utca 54. Fűrdőberendezés raktáron.

Bűnös csókok rabja. Erdélyi Gyula új regénye megjelent és mindenütt kapható.

Az állam költségvetése az 1920-21-ik évre.

Tíz milliárd a deficit.

Budapest, szept. 14.

Rakovitsky István negyedtízennyekor nyitotta meg a nemzetgyűlés ülését, bejelentette, hogy Sreter István honvédelmi miniszter a holnapi ülésen válaszol a Hellai Viktor ügyben.

Ezután a Ház áttért az illetékről szóló törvényjavaslat tárgyalására. Báró Kórányi Frigyes pénzügyminiszter bejelentette az államháztartás budgétjét, aztán válaszolt a vita során elhangzott beszédekre.

Az 1920—21. évi költségvetés kevés vigasztaló adatot tartalmaz. Az évi összes kiadás 20 és két tízed milliárd korona, amely a rendes bevételekben mindössze 8 és 10 milliárd fedezetet nyer, a rendkívüli bevételekből 1 és 44/100 milliárd a fedezet, úgy hogy a deficit 9 és 66/100 milliárd korona.

Három ujság.

Az est, Pesti Napló és a Világ. Budapest, szept. 7.

Az Ebredő Magyarok Egyesületének igazgatósága a legutóbb tartott ülésen foglalkozott a vasutasok azon határozatával, amely szerint Az Est, Pesti Napló és Világ című lapokat a szállításból kizárják. A vezetőség egyhangúan kimondotta, hogy az Ebredő Magyarok Egyesülete mellé áll a vasutasoknak a határozathoz és a végéig támogatja.

Friedrich István nyilatkozata

Budapest, szept. 14. Friedrich István, a keresztény ellenzék vezére a következő nyilatkozatot tette egy újságról:

A legelszántabb és a legkérelmezhetlenebb ellenzéki munkára készülünk semmiesetre sem tudjuk azt, hogy a helyzet továbbra is a mostani irányban fejlődik. Az ellenem indított hajszával összefüggő adatokat semmiesetre sem fogom irattáramban felhasználatlanul eldugni! Provokáltak minket és mi álljuk a harcot. Arról, hogy személyes harcra készülünk, szó sincs. De a miniszter urak közül vannak, akik az utóbbi időben különösen jóindulatunkra rászolgáltak. Ezeknek működését fokozottabb szorgalommal fogjuk bonckés a á venni.

— Az, hogy az én ártatlanságom bebizonyul, nekem nem elég elégtétel. Addig nem fogok nyugodni, amig mindenki, aki ebben a gyilkos hajszában részt vett nem bűnhődött. Ettől az előkél szándékától nem tántorodom e semmi körülmények között.

Az ellátatlanok reviziója

Dr. Vass József közlelmezési miniszter úgy nyilatkozott, hogy revidálni fogja az ellátatlanok katasztrét. Meggyőződése az, hogy közel egy millió embernek a neve foglaltatik az ellátatlanok listájában, akiket nem illet meg az ellátatlanoknak járó sok kedvezmény.

Vidéki szemleutját folytatja. E héten Szabolcsba látogat el, aztán Esztergomba.

A becsapott kisebbségek

Bucarest, szept. 14. A román kamara ülésén Muie Gáspár képviselő a svábok nevében kérte a kormányt, hogy a kisebbségekkel szemben fennálló kötelezettségének tegyen eleget. Maniu Gyula erre kijelentette, lehetetlen, hogy a nemzeti kisebbségek államjogokat akarnak gyakorolni. Take Jonescu pedig az oláh kormány nevében kijelentette, hogy a nemzeti kisebbségek autonómiát nem kaphatnak. Minden ilyen törekvés elleg a legerélyesebb eszközökkel foguak küzdeni.

ERDEKESZTŐ a „Kis angyalom” című regény. Három koronáért kapható a kiadóban.

Irredenta tüntetés Aradon.

Aradról érkezik a hír kerülő-
utón, hogy ott az elmúlt héten
általános sztrájk volt. A román
kormány megbízásából Goldis
László v. miniszter folytatott
ez ügyben tárgyalásokat az
aradi munkássággal.

Goldis azt a nyilatkozatot
tette, hogy ez nem az aradi
munkásság mozgalma volt csak,
hanem az aradi magyar lakos-
ság államellenes magatartását
kifejező irredenta tüntetés.

A jövőben az ilyen tünte-
téseket minden eszközzel el-
fogják nyomni!

MOVE. közlemények.

1. Felkéretnek azon gazdák, kik
MOVE belépési nyilatkozatot kap-
tak, hogy ezen nyilatkozatokat
arcképpel és tagdíjjal együtt va-
sárnap (e hó 19-én) a Polgári és
gazda-körben a szervezőbizottság-
nak átadni sziveskedjék. Belépési
nyilatkozat a gazdák részére a
Körhelyiségben még kapható.

2. A MOVE jelvény megérke-
zett. Kapható a titkári hivatalban
(Sas u. 4. II. 2.) tagsági igazol-
vány felmutatására.

A titkár.

VERPELETI KISASSZONYOK nagy sikerű
egy felvonásos vígjáték. — Két ko-
ronáért kapható a kiadónvtalban.

Színház.

Nyitászini tapsok viharzanak
végig a Sylvio kapitány milder-
előadásán. a mi a legélénkebb
bizonyossága annak, hogy ez min-
denkit megkapó, gyönyörű darab.
Ma, szerdán este, már hatodszor
játsszák a Csokonai színházban.

A bérlet kiadás. A Csokonai
színházban ma, szerdán veszi kez-
detét a bérletek kiváltása, a szin-
ház előcsarnokában. Elsősorban a
törzskönyvezett bérlet részére
szolgáltatják ki a bérletjegyeket,
amelyekhez régi, tiszteltre méltó
jogok fűződnek s amelyekhez a
színház iránt való meleg szeretet-
tel mindenkori ragaszkodott Deb-
recen közönsége. Az új bérlet az
esetleges D bérlethez tetszőnek
előjegyzést.

3495/1920. szám.

Arverési hirdetés.

A Nyírbátor község tulajdonát képező
vendéglő, kávéház és szálloda bérletére
jövő év szeptember 25-én d. e. 9 órákor
Nyírbátorban a községkiszánnál nyilvános
szóbeli árverést tartunk.

Arverési feltételek ugyanott megtekint-
hetők.
Nyírbátor, 1920. szeptember 12-én.
Veres Mátyás, P. Makray István,
jegyző. főbíró.

Elsőrangú tölgyfából
1918-ban készült új hordók
Jóval a maximális áron alul darabonként is kaphatók a
Debreczeni „Hangya” ker. fogsztási és értékesítő szövetkezetnél
DEBRECEN, KIRÁLY-UTCA 2. SZÁM.

Edények: Boroskorsó, mosdó-
korsó, főzelékstól-
levesestál, lábas vi-
zes üveg, ételhordó, d'szirácserép,
szószos csésze, englófűtő, halastál
gyári áron eladó!
Timár-utca 11 szám

Dr. Rásó Sándor
ügyvédi irodáját
szeptember hó 14-étől kezdve
Batthyány-u. 8. sz.
alá helyezte át!

Megnyílt! TOKA FERENC és TÁRSA
„Vegyészeti laboratórium”-a.
Debrecen, Baross-utca 14.

Egyedül jogosult készítője, a 4754, 4755 és
4779 szám alatt m. kir. szabadalmat nyert
„MONALISA” szépitőszereknek:
Arckrém
Puder
Szappan
Majnövesztő
Kézfínomító
Fogpor stb.

Ugyancsak egyedül jogosított készítője a
7527 számú magyar kir. szabadalmat nyert
„RELEN”
patkány és egérirtő
szereknek.

Ezen cikkek
mindenütt
kaphatók!

Kereskedelmi utazók felvételnek.

Levelezés

Jó
állásban lévő intelligens
fiatal ember gazdag leány
vagy fiatal özvegy ismer-
etségét keresi házasság
céljából. Leveleket „Intelli-
gens” jellegre a kiadóba.
532

Ismeretség hiányában
megismerkednek egy bá-
jos leánnyal házasság
céljából. Leveliket „Baka
gyerek” jellegre a kiadóba
kerék. 536

Ajánlat.

Egyszerű
kerül lakást cserélnék
modernebb 2 szobás mel-
lékkeliségekkel álló lak-
ással a nagyközséghez
közel; kedvező feltételek
mellett. Homokkert, Sz.
Papp István-utca 7. szám.
493

Intelligensebb
39 éves asszony vagyok,
névzettségem nemek
pásztorja is hosszabb bi-
zonyítvánnyal rendelke-
zem, elmem Pucsek An-
drásné. Tisztafűd. 334

1000
korona jutalom annak, ki
részemre 1 vagy 2 szobás
lakást kerül. Rác, Késes-
u. 11. 535

Tarka
és fehércsémű varrót, ja-
vifást elvállalok, házhoz
is megyek. Kossuth 24.
szó 3. 557

Jegyzői
irodába ajánlok falura
négy évi gyakorlattal bíró
egyén, cím a kiadóban.
931

Boroskorsók
kisebb-nagyobb tételben
kaphatók Rácznál Péterfi
71. 267

Bentétkezésre
uraknak jó házi koszt
kapható, Nyomató-u. 10.
545

Három
hónapos kis leányommal
elmennék mindenesnek
csékely fizetésért, cím a
kiadóban. 543

Polgári iskolai
tanárnő clemi és polgári
tanulók magánoktatását
juttányosan elvállalja, cím
a kiadóvaltalban. 545

Borsajtók
szőlőáposó zsek jutányos
áron kapható Kovács
Gyula vasútiútban. 531

Egy
fodrász segéd azonnal be-
léphet. Csapó-utca 98.
Szabonál. 549

Ószi
ruhák, lőpények, kosztü-
mök jutányosan készítenek
Bálfut Margit, Péterfi
60. szám. 565

Jó
házi kosztot adok bent-
étkezésre és kihordásra.
Kölcsei-u. 14. 567

Jó
házi koszt bentétkezésre
és kihordásra kapható. —
Varga-u. 28 Ugyanott egy
bordó püsgyermek pap-
lan eladó. 573

Barmilyen
kártyos munkát legjutá-
nyosabban vállalok, kivá-
nára vidékre is kimegyek,
Erdős Sándor, Arany János
28. 570

Kereslet.

Mindenek
származó 15-é felvételt
te deszere. Kigyó-u. 32.
483

Vidéki
földbit uri családhoz in-
telligens leány szobalányi
teendőkre és egy német
börne jó ellátás és tisz-
tesséssel felvétetik. Jelent-
kezés Thaly Kálmán-u.
11. sz. 550.

Ügyes
varró leányokat, tanuló-
leányt keres Fülöp Mariska
Piac-u 7. 569

Intézet
szolga és konyhalány a
siketnémák intézetében
felvétetik. 568

Mindenek
bejárót keresek, Egy-
básier 11., keresztútjélet.
539.

Műtendő
tekintőm és női-ételes
azonnal felvétetik a köz-
kórházban. 552.

Raktári
szolga felvétetik Béren
Zs. gmond iarakatában,
Wesselyfny-ter 12. 551.

Konyhas
boros üvegeket magán
áron vesz Bálassacskamege
üzlete. Piac-u. 28. 561.

Mindenek
bejárót azonnali bel-
pésre felvétetik. Péterfi-
utca 12. sz. keresztútjélet.
571

Vidéki
uricány, ki államszámvi-
teltant halgatott földai
alkalmazást keres, cím a
kiadónvtalban. 564

Elveszett
szombaton d. u. egy Ko-
vács Márta névre szóló
vasúti arcképes igazol-
vá y. a megtaláló vigye
Bóldvaker 14. sz. alá. 561

Elveszett
kiállomástól a Nygtem-
plomig egy notesz Papp
István névre szóló kato-
nai okmányokkal, megta-
láló adja be Dégdél-
ter 14. sátorb, hol jutá-
mat kap. 442.

Cipész
segéd a la do munkára jó
fizetéssel felvétetik. Me-
szey-utca 26. 535

Elfűtő án
Bőhm vendéglőbe, Árpád
tér 10 szám alatt, teljes
ellátás és fizetéssel azo-
nal felvétetik. 537

Fiatal
leány kvártélyt keres. —
Batthyány-utca 26., fűző-
üzlet. 534

Tisztossges
fiatal leány mindenesnek
felvétetik, Szentanna-utca
9 sz., emeleten. Ugyanott
nagyobb lánykárak kerak,
szoknya, blouse, fűrés és
női cipő, használt zsekké-
eladók. 553

Mustos
veszél, hordót kölcsönzők
érte emi lehet délután
Poroszlay-ut 10. telefon
273 sz. 261

Áos
és nád munkára lányra
mestert keresek. Péterfi-
utca 63 sz. 540

Mustos
800 literet veszek, hordót
adok hozzá. Piac-utca 17.
vasútiút. 530

Czipész
és eszmadia munkások
állandó munkári felveszek
Ugyanott egy hétszámus
is. Ha du Miklós, Mester-
utca 32. 548

Fiatal
fodrász segéd felvétetik.
Orga Béla fodrász, Nyilas
térp. 554

Géplakatos
tanulót és segéd, ki vegyes
vasmunkáiban járhat, fel-
vétetlek. Nyi-u. 16. 534

Sárga
kölök kutyá vadnáp
este Szarpanos-utcaól el-
veszett. M. Katalinója jutu-
lomért hozza szarpanos-
u. c. 7. 573

Szobalány
felszolgálati, konyhalány,
mosónőt felveszek, az
Augusta szanatóriumban.
573

Elveszett
Herann Ferencnév ország-
vasutas élelmiszer jegy,
becsületes megtartó jutu-
tasa Nap-utca 23. szám
alá, hol illő jutalomban
részeseül. 536.

Kiadás.

Kiadó
18 m. lósz. keltés, egy,
száml. nál től kaphó. P.
torfa 24. 560

Jókeres
lévő kuznákst tiszti dol-
mány vesző eladó. Sz.
kaly utca 15. 538

3 szobás
lakó eladó. Batthyány
utca 10. 536

Kiadó
egy házi bútor kemény-
fa anyagú. Gerőbi tölgy.
Város utcai temető mel-
lett kuznákst ut 10. 533

Egy
jókeres lévő eladó
szoba berendezés eladó.
Darabos-u. 23. 530

Angol
bonyos gépek eladó.
Kölcsey-utca 11. 529

Antik
bútorok, ká-
szabók, y. kuznákst eladó.
Piac-u. 57. I. em. 203

Eladó
Homokkert Sz. Papp Ist-
ván-utca 7. sz. ház csak
is lakásra méltó. —
237

Két
szoba előszoba béli be-
rendezés eladó lakással
együtt. Cím a kiadóba
3. hó 6-ig. 569

Eladó
régi Zoltán vendéglő
kávéház berendezés, azonnal
értékesíteni Vargatek K.
Tóth utca 15. 533

Bútorok
hálo, eladó, konyha-
edények, ládák, üvegek
eladnak Piac-u. 58.
Tudást 5. máj délelőti
9-12 óráig. 556

Egy
üveg szekrény tükör be-
tákos, mely könyvek-
szekrény is alkalmas. El-
adó. Csapó utca 14. 563

Eladó
1 borja anya szina Bel-
legelő 197. ózv. El s
Furcsónél Monostor-Péji
ut mellett. 562

Gyermekkeszi
aló-kező, szabószép.
konyhaszék és asztal
eladó. Csapó-utca 24. 547

Eladó
egy medra Baroli szőlő
Hálószoba bútor és több
bútor. 12 szemlére
finom üveg kékület, vas
edények. Bethlen utca 43.
548

Smoking
egőzken új eladó. Péter-
fi 66. 544

Egy
szőlő futó (járáló) gép
eladó. Város-u. 10. sz. 532

Eladó
falra szerelhető károk
8 tábla üveg eladó.
Kossuth 11. v. 6. fűző
együtt konyha fűző
szék kapható. 537